

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, T.C. Adalet Bakanı Akın GÜRLEK tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 12/05/2026

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

Çocuklar için özel gereksinim raporu (ÇÖZGER), özel gereksinimi bulunan 18 yaş altı çocukların sağlık durumlarının, gelişimsel ihtiyaçlarının ve destek gereksinimlerinin bütüncül biçimde değerlendirilmesini sağlayan temel bir mekanizmadır. ÇÖZGER raporları yalnızca sağlık hizmetlerine erişim açısından değil; eğitim, sosyal hizmetler, rehabilitasyon, koruma mekanizmaları ve adalet sistemi bakımından da çocukların ihtiyaçlarına uygun kamu hizmetlerine erişebilmesi için kritik önemdedir. Özellikle çocuk koruma sistemi içerisinde yer alan çocukların özel gereksinim durumlarının erken tespiti, bu çocukların hak kaybına uğramalarının önlenmesi açısından devletin temel yükümlülükleri arasında yer almaktadır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Engelli Hakları Sözleşmesi ve çocuk adaleline ilişkin uluslararası standartlar uyarınca devlet; özgürlüğünden yoksun bırakılan çocukların fiziksel, zihinsel ve psikososyal gelişimlerinin korunması için gerekli tüm tedbirleri almakla yükümlüdür. Çocukların ceza infaz kurumlarında bulunmaları, onların özel gereksinim durumlarının görünmez hale gelmesine değil; aksine daha yakından değerlendirilmesine ve ihtiyaçlarına uygun destek mekanizmalarının güçlendirilmesine neden olmalıdır.

TBMM Halkla İlişkiler Binası

3.Kat, Oda: D-303 Bakanlıklar- Ankara

Telefon: +90 (312) 420 27 70 +90 (312) 420 27 69 Faks: +90 (312) 420 26 10

44962

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

Özgürlüğünden yoksun bırakılan çocukların önemli bir kısmının daha önce sağlık, eğitim veya sosyal hizmet sistemlerine yeterli ölçüde dahil olamadığı; gelişimsel, zihinsel, psikiyatrik veya nörogelişimsel ihtiyaçlarının çeşitli nedenlerle tespit edilemediği bilinmektedir. Bu nedenle, çocukların ceza infaz kurumlarına girişlerinin ardından özel gereksinim durumlarının yeniden değerlendirilmesi; yalnızca sağlık hakkı bakımından değil, aynı zamanda çocuk koruma yaklaşımının sürdürülebilmesi bakımından da önem taşımaktadır. Çocuğun üstün yararı ilkesi gereğince, infaz sürecinde bulunan her çocuğun özel gereksinim durumunun tespit edilmesi ve uygun destek hizmetlerine yönlendirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, hapishanelerde bulunan çocukların kaçının ÇÖZGER raporuna sahip olduğuna, bu raporların ne zaman düzenlendiğine, özel gereksinim düzeylerine ve ceza infaz kurumlarında ÇÖZGER değerlendirme süreçlerinin nasıl işletildiğine ilişkin verilerin kamuoyu ile paylaşılması; çocuk hakları, engelli hakları ve çocuk adalet sistemi bakımından önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Bu günün tarihi itibarıyla Türkiye hapishanelerinde kaç çocuk bulunmaktadır?
- 2- Bu çocuklardan kaç hapisaneye girmeden önce çocuklar için özel gereksinim raporu (ÇÖZGER) almıştır?
- 3- Bu çocuklardan kaç hapisaneye girdikten sonra çocuklar için özel gereksinim raporu (ÇÖZGER) almıştır?
- 4- ÇÖZGER raporu olan toplam çocuk sayısı dikkate alındığında;
 - a- Bu çocukların yaş ve cinsiyet dağılımı nedir?
 - b- Bu çocukların 7 düzeyden oluşan özel gereksinim düzeyi dağılımları nedir?
- 5- Hapishanedeki bir çocuk için ÇÖZGER rapor değerlendirmesi yapılabilmesi için infaz uygulamaları bakımından prosedür adım adım nasıl işlemektedir? Çocuğun velisinin/vasisinin başvurusu dışında hapishane idaresi resen harekete geçebilir mi?